

جنگل مرده

نگاهی به فراموش نشدنی ترین عکس‌های ثبت شده از جنگ جهانی اول و ماجراهای پشت پرده‌شان به بهانه سالروز آغاز جنگ بزرگ

پرونده

۱۰۶ سال پیش و دقیقاً در چنین روزی یعنی ۲۸ جولای ۱۹۱۴، اتریش و مجارستان به صربستان اعلان جنگ کردند و این جنگ باعث به راه افتادن جنگی عالمگیر شد. جنگی که نزدیک به ۴ سال طول کشید و علاوه بر جنگ جهانی اول، آن را جنگ بزرگ و جنگی برای پایان همه جنگ‌ها نامیدند. جالب است که بدانید جنگ جهانی اول بین نزدیک به ۴۰ کشور اتفاق افتاد و نزدیک به ۸۰۰ میلیون شهروند کره خاکی در سراسر جهان این جنگ را تجربه کردند که در آن زمان نیمی از جمعیت انسانی کره زمین را تشکیل می‌دادند. در این جنگ نزدیک به ۱۳ میلیارد گلوله توپ شلیک شد و بیش از ۱۰ میلیون نظامی هم کشته شدند. اگر چه هیچ یک از موسسه‌های رسمی تعداد دقیق تلفات غیر نظامیان در جنگ جهانی اول را ثبت نکردند اما محققان می‌گویند که بیش از ۱۳ میلیون نفر از غیر نظامیان هم به‌طور مستقیم یا غیر مستقیم در اثر جنگ جهانی اول جان خود را از دست دادند. در پرونده امروز زندگی‌سلام و در سالروز آغاز جنگ جهانی اول، به سراغ ترسناک‌ترین و تامل‌برانگیزترین عکس‌هایی رفتیم که از این دوره تاریخی به یادگار مانده است. پرواضح است به دلیل کمبود وسایل ثبت تصاویر و ضبط صوت در آن برهه، از مستندات جنگ جهانی اول و حتی به دنبال آن جنگ جهانی دوم، آثار زیادی موجود نیست اما عکس‌هایی که در ادامه خواهید دید، جزو فراموش نشدنی ترین تصاویر جنگ جهانی اول هستند.

مقابله با توپ‌های جنگی به کمک زره‌های ۷ کیلوگرمی

در آغاز سال ۱۹۱۴، ارتش اروپایی که با تجهیزات و تجربه قرن نوزدهمی خود وارد جنگ شده بود، آمادگی کامل برای به راه انداختن یک کشتار خوناک

را در آغازین سال‌های این دوره از تاریخ داشت. اروپاییان که از جنگ‌افزارهای قرن پیش رهایی

خود در برابر حملات سنگین توپخانه‌ها به ابزارهای جدید نظامی نیاز دارند، ابزارهایی که با مواد اولیه ساده ساخته شود، ارزان باشد و البته تا حد امکان جان‌شان را حفظ کند. باور ش سخت است که یک سرباز بخواهد برای مقابله با توپ‌های شلیک شده توسط دشمن از یک زره استفاده کند اما این اتفاق در جنگ جهانی اول افتاده است. عکسی که می‌بینید، سربازی مجهز به زره را نشان می‌دهد، فردی که انگار یک آدم مصنوعی است و از دنیایی دیگر آمده. این زره بیش از ۷۰ کیلوگرم وزن داشته و از یک صفحه در بخش سینه و یک کلاهخود تشکیل شده بوده است. گفته شده که این زره می‌توانسته جلوی برخی از خمپاره‌ها را بگیرد و مانع مرگ سربازها شود. البته به نظر می‌رسد این تشکیلات عجیب، تلاشی مایوسانه برای محافظت از سربازان در برابر ترس از مرگ وحشتناکی بود که اسلحه و توپ‌های جنگی در آغاز جنگ جهانی اول در جان سربازان ایجاد کرده بوده است.

خیلی تلخ مثل

شوک جنگی

این عکس تامل برانگیز در سال ۱۹۱۶ میلادی گرفته شده و یک سرباز را نشان می‌دهد که از شوک ناشی از شلیک بمب رنج می‌برد. از خطوط چهره‌اش معلوم است که ترس و هول جنگ او را تا مرز جنون کشانده است. نگاه نافذ و لیخند عجیب او نشان دهنده جنونی است که در ابتدای جنگ جهانی اول بر سربازان تحمیل شده بود. اصطلاح شوک پرتاب بمب در دوران

جنگ جهانی اول توسط خود سربازان ابداع شد و این شوکواکنشی به شدت گلوله‌های توپخانه‌ای وحشتناک بود که از تصور ظرفیت انسان فراتر می‌رفت، این حملات به‌ویژه برای از بین بردن سنگرهای دفاعی دشمن بسیار شدید اعمال می‌شد. در طول نبردسم یاحمله سم جنگی، ارتش انگلیس تنها روز اول نبرد حدود ۲۵۰ هزار توپ شلیک کرد که صدای آن به وضوح از ۶۰۰ کیلومتر دورتر شنیده می‌شد. شوک جنگی به عنوان یک وضعیت پزشکی که در آن زمان برخی از سربازان را تحت تأثیر قرار داد، شناخته نشده بود و به جای تلاش برای معالجه آن‌ها، بسیاری از کسانی که مبتلا به شوک بودند، اعدام شدند زیرا مقامات معتقد بودند آن چه از سوی سربازان رخ می‌دهد، حاصل ناجوانمردی و انجام ندادن وظیفه است. هرچند شمار دقیق آن‌ها نامعلوم است، برآورده می‌شود که پس از ابتلا به شوک چند صد سرباز اعدام شدند.

دیوار صورت‌های مصنوعی از زخمی‌های جنگ جهانی

این عکس یک چشم‌انداز زشت و ترسناک از حدود ۱۸ صورت گچی گرفته شده از چهره مردانی است که در جنگ جهانی جنگیده‌اند، صورت آن‌ها زخمی شده و نشان می‌دهد که آسیب‌ها باعث تغییر شکل جدی صورت آن‌ها شده است. شمار زیادی از تلفات این دوره تاریخی ناشی از سلاح‌های مدرنی بود که در جنگ جهانی اول مورد استفاده قرار گرفت. در آن زمان علم پزشکی به اندازه جنگ‌افزارها پیشرفت نکرده بود و از پیشرفت لازم و کافی برای در مان سربازان عقب مانده بود. سربازان آسیب دیده علاوه بر رنج از دست دادن صورت با ترحم و نگاه‌های تحقیرآمیز مردم مواجه بودند و تلخی زندگی‌شان دو برابر بود. در آن زمان جراحی پلاستیک وزیبابی صورت ابداع نشده بود، از این رو بیماران‌ها نگاه کردن به آینه را برای این افراد ممنوع کرده بودند. در این شرایط زنی به نام آناکولمن که یک مجسمه ساز بود تصمیم گرفت به کمک این سربازان بیاید. او تمام عمر خود را صرف ساخت صورت گچی برای آسیب دیدگان جنگ جهانی اول کرد تا آسیب‌های چهره آنان را بپوشاند و به بازگشت آن‌ها به زندگی طبیعی کمک کند. ساخت هر صورت گچی، تقریباً یک ماه زمان می‌برد. صاحب ماسک آن را با پوشیدن عینک‌های وصل شده به آن، روی صورت خود چفت می‌کرد تا نیفتد و تا حد امکان طبیعی به نظر برسد. تلاش‌های زیادی به کار رفت تا مشخصات ماسک با چهره بیمار از جمله رنگ پوست و ساختار استخوانی صورت او مطابقت داشته باشد. این تلاش‌های پیشگامانه به پیشرفت چشمگیر پزشکی منجر شد که به معالجه زخم‌های شدیدی که سربازان در جنگ جهانی دوم متحمل شدند، کمک کرد.

مرگ،

عاقبت در آوردن

ماسک‌گازی

این روزها تقریباً همه مردم دنیا برای مبتلا نشدن به کرونا از ماسک استفاده می‌کنند. در این بین، افراد زیادی هم هستند که از این کار خسته شده‌اند و آن را طاقت فرسامی دانند، مثلاً می‌گویند که بازدن ماسک نفسم بالا نمی‌آید، دلم می‌گیرد و... اما سربازان در جنگ جهانی اول، نزدیک به چهار سال نه با این ماسک‌های پارچه‌ای که با ماسک‌های گازی روزگار گذراندند! این تصویر ترسناک گروهی از سربازان روسی را با ماسک‌های گازی که از مشخصات جنگ جهانی اول بود، نشان می‌دهد. آن‌ها به دور بین عکاسی خیره شده‌اند، در حالی که ماسک‌های گازی برای محافظت در برابر حملات با سلاح‌های گاز سمی را به صورت‌شان زده‌اند. گاز سمی برای کشتن سربازانی بود که در سنگرهای خود استراحت شده بودند و تنها گاز بود که می‌توانست جان آن‌ها را بگیرد. اولین حمله گاز سمی ناگهانی بود و عواقب آن برای سربازانی که با کمترین محافظت در سنگر‌ها برای مواجهه با آن آماده نشده بودند، فاجعه بار و ویرانگر بود. به همین دلیل و بعد از آن اتفاق، بسیاری از سربازان در همه لحظات با ماسک در مناطق جنگی حاضر می‌شدند. این راهم بدانید که در طول جنگ جهانی اول چندین گاز سمی مورد استفاده قرار گرفت اما رایج‌ترین آن گاز خردل سمی بود که اولین بار در سال ۱۹۱۷ توسط آلمان به کار گرفته شد. این گاز سربازان را دچار صدمات وحشتناکی از جمله سوختگی در سطح پوست، خون‌ریزی داخلی و انسداد در مجاری تنفسی می‌کرد و هر کسی که در معرض این گاز قرار داشت، زندگی او به بدترین شکل ممکن پایان می‌یافت. چندین هفته قبل از آن که جان خود را از دست بدهد در جهنم واقعی زندگی می‌کرد. از آن زمان بود که تقریباً البته فوراً همه کشورها ماسک‌های ضد گاز خود را برای محافظت از سربازان و ساکنان کشور خود اجباری کردند زیرا جنگ مسیر بسیار بدی را طی می‌کرد. نکته آخر این که، سربازان حاضر در این عکس خوش شانس بودند که ماسک سالن نصیبشان شده بود، وگرنه مثل ۵۶ هزار سرباز روسی دیگر در جریان حملات گاز مسموم به جبهه شرقی جنگ به دلیل خرابی ماسک‌ها جان می‌باختند!

یک جنگ، یک فیلم، یک کتاب

معرفی کتاب و فیلمی که شما را

به قلب دنیای جنگ جهانی اول می‌برد

جنگ‌ها را می‌شود با روایت خشک و تاریخی شناخت یا از منظرهای متفاوت به دنیای آن‌ها و پیامدهای‌شان نزدیک شد. در سالروز آغاز جنگ جهانی اول دو پیشنهاد داریم برای شما تا با این جنگ بیشتر آشنا شوید. یک کتاب و یک فیلم.

کتاب **در باره خاور میانه بعد از جنگ جهانی اول**

کتاب «صلحی که همه صلح‌ها را بر باد داد» نوشته دیوید قرامکین در سال ۱۹۸۹ منتشر شد و بسیار مورد توجه قرار گرفت. کتاب ضمن روایت ز میانه‌های بروز جنگ جهانی اول و نقش خاص دو طرف در بروز این فاجعه، به فروپاشی امپراتوری عثمانی و شکل‌گیری خاور میانه جدید بعد از این جنگ می‌پردازد و پیامدهای جنگ بر وجود تنش‌های دایمی در خاور میانه و خیانت کشورهای غربی به ویژه انگلستان را بررسی می‌کند. این جنگ قرار بود موازنه قدرتی باشد که به همه جنگ‌هایپان دهد اما زمینه تنش‌های فراوانی تا امروز شده است. نقشه خاور میانه پیش از جنگ جهانی اول تفاوت زیادی با امروز داشت و کشورهای زیادی در این منطقه زیر پرچم امپراتوری پیر عثمانی بودند. در این کتاب اشتباهات امپراتوری عثمانی بررسی می‌شود. به نقش چرچیل لرد در یاداری بریتانیا در بروز جنگ اشاره می‌شود. مطالب جالبی دارد از گزارش‌های اشتباه سفارتخانه‌های بریتانیا که باعث تحلیل‌های غلط شد. از اتحاد عجیب عثمانی و آلمانی و عواقبش می‌گوید. به نقش لورنس معروف عربستان می‌پردازد. در نهایت به خیانت‌های تلخ بریتانیا و فرانسه در شکل‌گیری خاور میانه جدید و وجود تنش دایمی در این منطقه می‌رسد. مشکلاتی که سر منشأ آن‌ها تقسیمات عجیبی بود که کشورهای غربی به خاور میانه تحمیل کردند. راستی اگر کتاب را پیدا نکردید یا امکان خروج از منزل را ندارید قیمت نسخه دیجیتال کتاب در نرم‌افزار طاقچه ۵۲ هزار تومان است.

فیلم **روایتی حماسی از جنگی سیاه**

یکی از بهترین و جدیدترین آثار سینمایی در باره جنگ جهانی اول فیلم اکشن و حماسی «۱۹۱۷» اثر سام مندس معروف است. فیلم در بیان ویژگی قهرمانانه سربازان بریتانیایی اغراق زیادی دارد تا بتواند یک درام نفس‌گیر را ارائه کند. برداشت‌های بلند فیلم شگفت‌انگیز و بی‌نظیر هستند. فیلم که سال قبل اکران شد؛ با بودجه ۹۰ میلیون دلاری تولید و حدود ۴۰۰ میلیون دلار فروش داشت و قصه دو سرباز انگلیسی است که باید با عبور از بین دشمن ماموریت دشوارشان یعنی رساندن پیام به گردانی ۱۶۰۰ نفره را انجام دهند، گردان که هیچ ارتباطی با مقرر فرماندهی ندارد قرار است به قتلگاهی برود که در آن همه کشته می‌شوند. فیلم خط مقدم آلمان‌ها و انگلیسی‌ها و تفاوت‌های‌شان را به شکل جالبی نشان می‌دهد. ادوات آن زمان و پلشتی جنگ در فیلم به خوبی به تصویر درآمده است و مورد تحسین قرار گرفت.

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

سه‌شنبه ۷ مرداد ۱۳۹۹

۷ ذی‌الحجه ۱۴۴۱ • ۲۸ جولای ۲۰۲۰

شماره ۲۰۴۳۶

۱۶۵۶